

Höstutflykten 1966. Fru Margareta Rinman talar från stora trappan om Vallstanäs säteris historia.

Till Norrsunda, Vallstanäs, Torsåker, Skånela och Skånellaholm

Upplands fornminnesförenings höstutflykt 25 sept. 1966

Kyrkor, slott och herrgårdar kring sjön Fysingen, märkliga minnen från medeltid, 1600-, 1700- och 1800-tal, besöktes vid fornminnesföreningens höstutflykt söndagen 25 sept. 1966. Vid Norrsunda kyrka, från 1100-talet, hälsades utflyktsdeltagarna av fornminnesföreningens vice ordförande professor Sven Hörstadius. Vid den högtidsstund, som därefter följde, lyckades kyrkoherde Anders Bäckman med sina ord om tidens jäkt och meditationens stillhet förmedla en stämning värdig kyrkorummets helgd. Färden gick vidare genom ett i höstfärger prunkande land-

skap till Vallstanäs. Fru Margareta Rinman berättade personligt och sakligt om gårdens ägare och byggnadshistoria; bl. a. fick man veta att Vallstanäs i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet ägdes av kommerserådet David Schinkel, stiftaren av det Schinkelska fideikommisset, som upplöstes först 1911, och att sonen kammarherre Johan Fredrik von Schinkel inkallade scenartister för att på en särskilt inrättad nu försvunnen teater underhålla särskilt inbjudna societetspersoner.

Vid Torsåker, en plats med anor från senmedeltid, nu med ett vitputsat slott från 1870-talet med vacker parkanläggning, välkomnade ägaren professor Acke Renander. Efter en ingående historik bjöds deltagarna att bese slottets inre. Sedan den medhavda matsäcken intagits, gick resan vidare till Skånela kyrka, även den liksom Norrsunda en östtornskyrka från 1100-talet. Landsantikvarie Nils Sundquist redogjorde för den romanska kyrkobyggnadskonsten i Uppland, dess framväxt och dess särart. Vid Skånellaholms slott från 1640-talet, år 1929 förvärvat av fil. dr Herbert Rettig och sedermera överlämnat till Vitterhetsakademien och sedan 1966 registrerat som byggnadsminne, berättade fru Rettig initierat både om slottet och de kulturhistoriska samlingar, som hennes avlidne make där sammanställt. Efter ett sista uppehåll vid Norrsunda hembygdsgård Vrån, där f. stationsmästaren Frans Nyström visade omkring, ställdes färden åter mot Uppsala.